

Jaarverslag 2006

Rob

april 2006

Inhoud

Voorwoord	5
1. Visie en werkwijze	7
2. Adviezen en publicaties	11
3. Communicatie en voorlichting	19
4. De Raad	21
5. Het secretariaat	23
6. Financieel overzicht	25
Bijlage I	
Samenstelling Raad voor het openbaar bestuur in 2006	26
Bijlage II	
Samenstelling van het secretariaat Rob/Rfv in 2006	29
Bijlage III	
Overzicht van uitgebrachte adviezen	30
Bijlage IV	
Overzicht van uitgebrachte preadviezen en overige publicaties	34

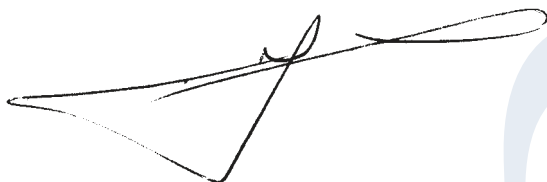

Voorwoord

Voor u ligt het tiende jaarverslag van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob). Door middel van dit verslag legt de Raad publiek verantwoording af over zijn werkzaamheden in het afgelopen jaar. Zo is het bepaald in artikel 12 van de Kaderwet adviescolleges, maar ons motief is breder dan een wettelijke bepaling alleen.

Verantwoording en vertrouwen zijn namelijk in elk domein complementaire begrippen. In het particuliere bedrijfsleven hangt het vertrouwen van beleggers en analisten voor een groot deel samen met de kwaliteit van de jaarstukken. Beursgenoteerde ondernemingen komen in de problemen wanneer die kwaliteit niet deugt. Publieke verantwoording zoals van de Raad voor het openbaar bestuur heeft natuurlijk een heel ander karakter. Zoals bij veel overheidsorganisaties zijn onze doelen meervoudig en niet in louter kwantitatieve termen vast te leggen. Wij hopen dat onze adviezen en bijeenkomsten politiek-bestuurlijke discussies hebben gevoed en tot een hoger plan gebracht. Hopelijk hebben zij ook mensen geïnspireerd. Enkele rotsvaste overtuigingen over beleidstheorieën zijn wellicht aan het wankelen gebracht. Soms lag de meerwaarde van een advies in het tegengaan van het hype-achtige karakter van een discussie. Dit zijn allemaal vormen van toegevoegde waarde. Wij verwachten niet dat ons jaarverslag dezelfde explosieve kracht heeft als de jaarstukken van een beursgenoteerde onderneming. Wel staan we stil bij vragen als: wat is onze toegevoegde waarde, op welke wijze hebben wij die in het afgelopen jaar tot uitdrukking gebracht, en op welke wijze investeren wij in het vertrouwen?

De Raad heeft, in het onverwachte verkiezingsjaar 2006, deze vragen tot vertrekpunt genomen in al haar activiteiten. De Raad creëerde meerwaarde door kritische adviezen uit te brengen die een hoge afname kenden. Door een jaarlezing te organiseren waarin bestuurders werden geconfronteerd met nieuwe inzichten maar ook met een soms pijnlijk spiegelbeeld. De Raad heeft vertrouwen andermaal als kernwaarde benoemd in de relatie tussen overheid en samenleving en tussen overheden onderling. De waardering die de Raad in brede kring geniet sterkt ons om ook het komende jaar door te gaan op de ingeslagen weg.

Prof. dr. J.A. van Kemenade, voorzitter Rob

1. Visie en werkwijze

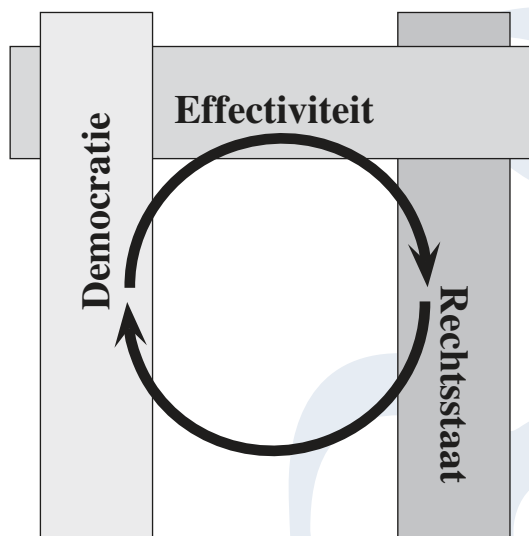
Het centrale begrip in het advieskader (2006-2009) van de Raad is het begrip ‘vertrouwen’. Dit begrip kan op vele manieren worden benaderd. In zijn adviezen en overige activiteiten in 2006 heeft de Raad aandacht geschonken aan drie invalshoeken:

1. het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur
2. het vertrouwen tussen overheidsorganisaties
3. het vertrouwen binnen overheidsorganisaties

Vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur

Vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur ziet de Raad als resultante van evenwichtskunst. Aan het bestuur worden in telkens wisselende maatschappelijke omstandigheden uiteenlopende eisen gesteld. Het bestuur wordt verondersteld maatschappelijke problemen op een effectieve en efficiënte wijze op te lossen, zich rekenschap te geven van de voorkeuren van de burgers én de grenzen van het recht te respecteren. Doelmatigheid en doeltreffendheid, democratie en rechtmatigheid staan dikwijls op gespannen voet met elkaar. Vertrouwen of legitimiteit is afhankelijk van de mate waarin bestuurders en politici erin slagen de optimale balans te vinden tussen deze concurrerende waarden.

Onderstaande figuur illustreert het kader van waaruit de Raad adviseert.

Het openbaar bestuur kan niet zonder vertrouwen. Toch is over vertrouwen merkwaardig genoeg veel nog niet bekend. Er zijn nog veel vragen. Is het

vertrouwen in het openbaar bestuur in Nederland daadwerkelijk terugge-
lopen? Zo ja, in hoeverre, in welk opzicht en sinds wanneer? Gaat het om een
tijdelijk incident of om een langer aanhoudend verschijnsel dat noopt tot een
politiek van vertrouwensherstel? Kampen ook andere landen met een terug-
lopend vertrouwen? En als er daadwerkelijk sprake is van vertrouwensverlies,
waardoor wordt dat dan verklaard? Is er één verklaring of zijn er meerdere
verklaringen? Welke diagnoses snijden hout en welke vallen af als serieus
te nemen interpretatiekader? En wat is aan dat vertrouwensverlies te doen?
Welke remedies zijn aan te bevelen?

Interbestuurlijk vertrouwen

De tweede invalshoek is die van het vertrouwen van overheden in elkaar.
Staat het vertrouwen tussen de centrale overheid en ‘andere overheden’ onder
druk? Het lijkt er wel op. Er is de afgelopen jaren spanning geslopen in de
interbestuurlijke vertrouwensrelaties. Illustratief daarvoor is de grote manifes-
tatie in het najaar van 2004 op het Haagse Malieveld, waar de Nederlandse
gemeenten, als het ware in het hart van het regeringscentrum, van hun
ongenoegen over ‘Den Haag’ blijk gaven. Mede naar aanleiding daarvan is de
Code Interbestuurlijke Verhoudingen opgesteld.

Interbestuurlijke spanningen zijn inherent aan de institutionele verhoudingen
in ons binnenlands bestuur. De term ‘gedecentraliseerde eenheidsstaat’ is
daar op zichzelf al een aanduiding van. Dat neemt niet weg, dat interbestuur-
lijke verhoudingen zonder onderling vertrouwen niet goed denkbaar zijn.
Bestuurlijke instanties zijn immers voor het realiseren van hun beleid vrijwel
steeds van andere bestuurlijke instanties afhankelijk. Dat betekent dat de
behoefte aan redelijke zekerheid over de toekomstige gedragingen van andere
instanties groot is. Gemeenten en provincies willen bijvoorbeeld zekerheid
over hun bevoegdheden en financiële middelen, zaken waarvoor zij in hoge
mate afhankelijk zijn van het rijk. Op zijn beurt heeft de rijksoverheid behoefte
aan zekerheid dat gemeenten en provincies allerlei centrale beleidsdoelstel-
lingen zullen ondersteunen. Bindende regels en afspraken zijn een manier om
onderlinge zekerheid te verwerven, maar vertrouwen is een alternatief voor
afdwingbare regels en afspraken. Het is goedkoop, veelzijdig, eenvoudig toe te
passen en betrekkelijk duurzaam in het gebruik. Interbestuurlijke verhoudingen
zonder vertrouwen zouden uitgroeien tot een onhanteerbaar dichtgeregelde
bureaucratie. Momenteel staat bestuurlijke drukte erg in de belangstelling. Het
vertrouwensperspectief kan daarom een heel ander licht werpen op de proble-
matiek van de bestuurlijke drukte.

Vertrouwen binnen overheidsorganisaties

Ten slotte is vertrouwen ook binnen overheidsorganisaties van groot belang,
zowel in de relatie tussen politici en ambtenaren, als in de relatie tussen
ambtelijk management en professionals op de ‘werkvloer’.

Er zijn signalen over het vertrouwen van ambtenaren in de leiding van
overheidsorganisaties die stemmen tot nadenken. Er wordt nogal eens

gesproken over ‘onzekerheid’ en ‘risicomijding’. Veel ambtenaren zouden op zoek zijn naar rugdekking, defensief gedrag vertonen en betrokkenheid schuwen. Dit staat overigens niet los van de specifieke kenmerken van overheidsorganisaties: het beleid wisselt nogal eens, resultaten zijn niet eenduidig te definiëren, dat maakt het ambtelijk bestaan onzeker. In het Rob-advies over strafrechtelijke aansprakelijkheid van bestuurders en leidinggevende ambtenaren komen dit type vragen aan de orde.

Maar als het vertrouwen binnen overheidsorganisaties zo laag is als deze signalen doen vermoeden, dan zijn de kansen op het verbeteren van de prestaties van deze organisaties niet gunstig, met mogelijke gevolgen voor het vertrouwen van burgers in de overheid. Uit onderzoek komt namelijk ondubbelzinnig naar voren dat mensen beter presteren als ze vertrouwen hebben in hun leidinggevende.

Als het niveau van vertrouwen in het management stijgt, heeft dat een tweeledig effect: een verschuiving van ik-denken naar wij-denken, en een ontwikkeling van risicomijdend naar risicodragend gedrag. Wie zijn of haar leidinggevende vertrouwt, denkt niet alleen aan zijn eigen belangen, maar ook aan de belangen van de manager of de organisatie als geheel, en bij een voldoende niveau van vertrouwen raakt in de hoofden van de medewerkers de gedachte dat de leidinggevende hen schade kan berokkenen op de achtergrond. De resultaten van onderzoek naar de consequenties van vertrouwen zijn overduidelijk: vertrouwen in de leiding is goed voor de productiviteit van mensen en organisaties. Hoe sterk is het vertrouwen binnen overheidsorganisaties aanwezig?

2.

Adviezen en publicaties

Adviezen

In het afgelopen jaar bracht de Raad zes adviezen uit die allemaal een relatie hebben met het vertrouwensbegrip in een van de verschijningsvormen zoals hierboven geschetst.

De adviezen zijn van een zeer gevarieerd karakter. Dit geldt zowel inhoudelijk als in de wijze waarop de adviezen tot stand zijn gekomen. Twee adviezen, ‘Verschil moet er zijn’ en ‘Benoemingen in het openbaar bestuur’, zijn in het werkprogramma 2006 aangekondigd. Deze zijn ook uitgebracht naar aanleiding van een daarvoor aan de Rob gerichte adviesaanvraag van de minister van BZK. De adviesaanvragen voor ‘De rol van de Commissaris van de Koningin als rijksorgaan’ en voor ‘Sociale preventie’ zijn in het jaar 2006 zelf door de minister van BZK neergelegd bij de Rob. Aan de adviezen ‘Bestuur op maat’ (over het middenbestuur) en ‘Strafrechtelijke aansprakelijkheid voor bestuurders en ambtenaren’ lag geen adviesaanvraag ten grondslag. Dit advies van de Rob is gericht aan de minister van Justitie en de minister van BZK.

Werkprogramma 2006

In overleg met het ministerie is ervoor gekozen om de Rob een meerjarig werkprogramma te laten uitbrengen met een jaarlijkse actualisatie op nieuwe adviesvoornemens. Op deze wijze wordt de grote lijn in de advisering duidelijker. Het werkprogramma voor 2005 was de eerste aanzet tot dit meerjarig werkprogramma. De actualisatie met adviesvoornemens voor 2006 is in de vorm van een brief aangeboden aan de ministers van BZK en BVK. In deze brief is de intentie uitgesproken per jaar drie grote strategische adviezen uit te brengen en daarnaast een grotere variatie aan te brengen in de activiteiten en in de overige publicaties. De Raad is hier naar eigen inzicht goed in geslaagd getuige bijvoorbeeld het parlementsonderzoek. In paragraaf 3.3 wordt hier uitgebreid bij stil gestaan.

Door de Raad in 2006 uitgebrachte adviezen

Verschil moet er zijn

Het eerste advies dat in het jaar 2006 verscheen was het advies ‘Verschil moet er zijn’. In dit advies neemt de Raad afstand van ‘angstvallig gelijkheidsdenken’. De Raad beschouwt het gelijkheidsbeginsel als een fundamentele waarde van de democratische rechtsstaat. De Raad is echter wel van mening dat het gelijkheidsbeginsel niet mag onttaarden in een keurslijf dat diversiteit en maatwerk uitbant. Volgens de Raad is in de Nederlandse bestuurscultuur sprake van een ‘taboe’ op het maken van onderscheid. Uit angst voor het verwijt van discriminatie zijn bestuurders dikwijls kopschuw voor alleszins gerechtvaardigde vormen van ongelijke behandeling. ‘Doorgeschoten’

LEADER

Wilders slaat plank principieel mis

Rob: wetgever en bestuur maken in beleid onderscheid durven maken in beleid

Van onze redacties
 Het openbaar bestuur van het 'obsessief gelijk denken'. Gelijke gevallen gelijk behandelen, principieel mis. Maar durf ongelijke gevallen ook ongelijk te behandelen. Dat zegt de Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob) in zijn jongste rapport. Het is een waarschuwing voor de wetgever en bestuurders dat er onderscheid moet worden gemaakt in het openbaar bestuur. Zelfs als het onredelijk lijkt. Het is de Grondwet gebieden van discriminatie te onderscheiden. De Rob pleit voor een 'open voorstelling' van ons rechtsstelsel. Dit blijft onveranderd, licht van Bijsterveld toe. Van Bijsterveld toe.

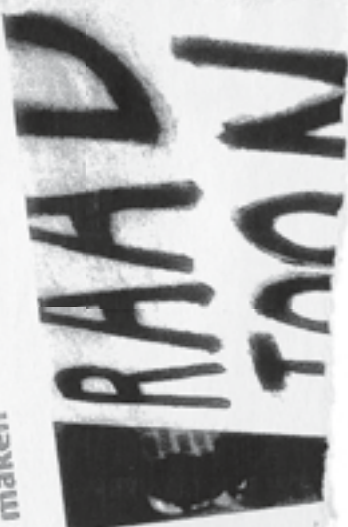
len ligt discriminatie van het openbaar bestuur. Het is de Grondwet gebieden van discriminatie te onderscheiden. De Rob pleit voor een 'open voorstelling' van ons rechtsstelsel. Dit blijft onveranderd, licht van Bijsterveld toe. Van Bijsterveld toe.

Overheid, durf te differentiëren

Adviesraad hekelt om verschil te maken

Meer verschillen tussen gemeenten is volgens de Raad van het Openbaar Bestuur (Rob) helemaal niet erg. Maar bestuurders durven te vaak niet te laten ontstaan.
 De Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob) pleit voor een 'open voorstelling' van ons rechtsstelsel. Dit blijft onveranderd, licht van Bijsterveld toe. Van Bijsterveld toe.

ten in eerste instantie de vrijheid krijgen om het lokale voorziende gezin vast te stellen, maar uiteindelijk accepteerde het rijk de intergemeentelijke verschillen niet. En het dreigt met de Wet maatschappelijke ondersteuning dezelfde kant op te gaan', zegt Peter de Goede. Volgens de Raad leidt dit tot onnodige

gelijkheidsdenken doet volgens de Raad geen recht aan individuele en lokale verschillen. Het beperkt onnodig de armslag van het bestuur bij het aanpakken van ingewikkelde maatschappelijke problemen. De Raad roept in het advies op tot bestuurlijke assertiviteit die ‘verschil’ aandurft en daarover verantwoording aflegt. Daarnaast bepleit de Raad herziening van de strikte wijze waarop vormen van ongelijke behandeling in het kader van de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb) worden getoetst.

De rol van de Commissaris van de Koningin als rijksorgaan

Voortschrijdende staatsrechtelijke en bestuurlijke ontwikkelingen nopen tot een modernisering van het ambt van Commissaris van de Koningin (hierna: Commissaris). Zo heeft de Raad het verwoord in het advies ‘De burgemeester van de provincie?’. De Commissaris heeft naar huidig staatsrecht een dubbele positie. De Commissaris is zowel provinciaal orgaan als rijksorgaan. De huidige wetstechnische vormgeving van de positie van de Commissaris als rijksorgaan is onduidelijk en onvolledig. De Raad ziet voor het ambt van Commissaris der Koningin in de toekomst enkel een positie weggelegd als provinciaal orgaan met zoveel mogelijk dezelfde positie als de burgemeester. Daarnaast kan de Commissaris worden belast met een beperkt aantal taken dat hij uitvoert onder verantwoordelijkheid van de regering, via de minister van BZK. Aldus is de Commissaris, wat de Raad betreft, méér dan de “burgemeester van de provincie”.

Benoemingen in het openbaar bestuur

Op 14 juli 2006 verscheen het advies ‘Benoemingen in het openbaar bestuur. Transparant, onderbouwd en functioneel’. In dit advies stelt de Raad dat transparantere benoemingsprocedures in het openbaar bestuur het politieke en maatschappelijke vertrouwen in de wijze waarop benoemingen in het openbaar bestuur tot stand komen kunnen vergroten. Daardoor kan bovendien de kans op hype-achtige en door achterdocht gedreven aandacht voor specifieke benoemingen in het openbaar bestuur worden verkleind. Politieke gezindheid kan onder omstandigheden een relevant benoemingscriterium zijn. Als dat het geval is moet het openbaar bestuur dit ook kenbaar maken en daarmee uit de sfeer van ‘achterkamertjespolitiek’ halen.

Bestuur op maat

Op 25 september verscheen het advies ‘Bestuur op maat’ over het middenbestuur. In het advies pleit de Raad ondermeer voor de vorming van twee aparte provincies voor de Noordvleugel en Zuidvleugel van de Randstad. Verder zou met name de lokale bestuurskracht in aaneengesloten stedelijke gebieden in de Randstad moeten worden versterkt. De Raad bepleit daarom de vorming van regiogemeenten in de stedelijke agglomeraties Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Voor ingrijpende bestuurlijke structuuradaptaties in de niet-Randstedelijke provincies en regio’s ziet de Raad in het advies nog geen dringende aanleiding.

STAATS COUIN

DERLANDSE STAATSCOURANT, OFFICIËLE UITGAVE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN SINDS 1

Advies: politieke kleur mag soms

Politieke benoeming niet altijd fout ad voor openbaar bestuur pleit voor meer

1) Een benoeming van iemand naar een politieke functie is niet altijd fout. Als de afzender van het bevel wel bedenkt dat de Raad van Ministers...

...fieke gezindheid niet alleen...
...De Nationale ombudsman...
...De Rob vindt dat reg...
...hoorvast kunnen worden, maar o...
...gezette benoemingsprocedure...
...van de oren van best...
...in te bezighouding met

KABINET WIL MEER TRANSPARANTIE BIJ BENOEMINGEN

Politieke gezindheid mag volgens het kabinet bij benoemingen in het openbaar bestuur geen beslissend criterium zijn. Een grotere transparantie rond deze aanvacatures en procedures. Dat staat in de reactie van het kabinet op het advies van de Raad van Ministers, "Benamingen in het openbaar bestuur: transparant, onderbouwd en functioneel".

Naaft de kwaliteitscriteria kan voor bepaalde functies in het openbaar bestuur politieke gezindheid wel een criterium zijn.

Strafrechtelijke aansprakelijkheid voor bestuurders en ambtenaren

In september verscheen ook het advies over het wetsvoorstel dat de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor bestuurders en ambtenaren regelt. Het advies is aangeboden aan minister Hirsch Ballin van Justitie en minister Remkes van BZK. In het advies schaarde de Raad zich achter de keuze van de regering om de strafrechtelijke immuniteit van bestuurders en leidinggevende ambtenaren los te laten. De Raad is van mening dat bestuurders en leidinggevende ambtenaren die in functie betrokken zijn bij strafrechtelijke feiten niet afgeschermd horen te worden door de strafrechtelijke immuniteit van de overheid. Wél is het van groot belang dat de verantwoording primair via politiek-bestuurlijke controlemechanismen verloopt en dat het Openbaar Ministerie in zijn vervolgingsbeleid deze controlemechanismen de ruimte biedt.

Sociale preventie

In november verscheen tenslotte het advies van de Raad over ‘Sociale preventie’, over preventieve beleidsmaatregelen op het brede, sociale domein en de bestuurlijke aansturing daarvan. ‘Sociale preventie’ is een kernverantwoordelijkheid voor het lokaal bestuur. Op het lokale niveau komen problemen en ontwikkelingen op het brede sociale domein en dat van veiligheid bij elkaar. Het lokaal bestuur is aan zet om de verschillende ketens en netwerken van actoren die lokaal actief zijn op het sociale domein en dat van veiligheid met elkaar te verbinden, met het oog op een ‘goede ontwikkeling’ van de lokale samenleving. Van het rijk mag worden verwacht dat het bijdraagt aan de versterking van de hier gewenste regierol van gemeenten. Daarbij gaat het om faciliteren, ondersteunen en meedenken.

Publicaties en andere activiteiten

Naast genoemde adviezen heeft de Raad in 2006 ook het initiatief genomen tot het uitbrengen van andere publicaties en het organiseren van bijeenkomsten. Zo organiseert de Raad jaarlijks de *Rob-lezing*. De Rob-lezing heeft dit jaar plaatsgevonden op 12 september 2006 en had als thema ‘Goede en kwade trouw in het openbaar bestuur’. De lezing werd uitgesproken door Dorien Pessers. In een scherp betoog stelde zij dat de samenleving transformeert van een systeem van georganiseerd vertrouwen naar een systeem van georganiseerd wantrouwen. De moraliteit van de markt (wederkerigheid op basis van mutualiteit) vervangt de moraliteit van het sociaal contract (wederkerigheid op basis van reciprociteit). Het economische dirigisme ondermijnt hierdoor de normatieve architectuur van de samenleving met als gevolg excessen, wanprestatie bij publieke organisaties, schending van de goede trouw en een gesmoord democratisch debat over wat een goede samenleving hoort te zijn.

Dik Wolfson reageerde in een co-referaat door er op te wijzen dat niet past om de tegenstelling markt-staat zo zwart-wit voor te stellen. Marktorganisaties hebben van hun kant immers ook baat bij moreel gedrag terwijl er anderszijds ook veel kwaad door de Staat wordt aangericht. Het vertrouwen tussen

burger en Staat kan volgens hem worden hersteld door te investeren in nieuwe bindingen en sturingsmodellen.

Bouwen aan vertrouwen in het openbaar bestuur

Door het centraal stellen van het begrip ‘vertrouwen’ in het meerjaren advieskader verplicht de Raad zich tot het leveren van een bijdrage over ‘het weten’ ten aanzien van het begrip. Daarom heeft de Raad in 2006 ook het initiatief genomen tot een publicatie over de vertrouwensproblematiek in het openbaar bestuur. De titel van het boek is ‘Bouwen aan vertrouwen in het openbaar bestuur. Diagnoses en remedies’. Het boek is op 18 december gepresenteerd. Is er sprake van een dalend vertrouwen in politiek en bestuur? Hoe is het gesteld in de andere landen van de Europese Unie? Wat zijn de oorzaken? Wat is er aan te doen? Deze en andere vragen worden in het boek opgeworpen en (soms tentatief) beantwoordt.

Parlementsonderzoek 2006

De Raad heeft daarnaast het initiatief genomen tot een parlementsonderzoek. Dit mede naar aanleiding van het Rob-advies ‘Over de staat van de democratie’ (september 2005) waarin de Raad zich kritisch heeft uitgelaten over het functioneren van de Tweede Kamer. Het onderzoek is uitgevoerd door prof. J. Thomassen (Universiteit Twente) en prof. R. Andeweg (Universiteit Leiden). Het is het zesde onderzoek in een reeks (1968, 1972, 1979, 1990 en 2001). De Kamerleden zijn in de maand september geïnterviewd. De vragenlijst maakt vergelijkingen met de eerdere onderzoeken mogelijk, maar daarnaast is specifiek rekening gehouden met de aanbevelingen van de Nationale Conventie en vragen die daardoor worden opgeroepen. Het volledige onderzoeksrapport komt in februari 2007 beschikbaar, maar de eerste resultaten waren eind 2006 al bekend. De Kamerleden hebben een groot vertrouwen in het functioneren van de democratie en het parlement. Het referendum is uit de gratie. En er is in het algemeen weinig steun voor stelselherzieningen.

3. Communicatie en voorlichting

Alle uitgebrachte adviezen van de Raad zijn op de internetsite gepubliceerd. Ook relevant nieuws over de werkzaamheden van de Raad is op deze site te lezen. Daarnaast brengen Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) gezamenlijk sinds 2005 een elektronische nieuwsbrief uit. Het laatste nieuws uit de Raden en betreffende de raadsleden en het secretariaat wordt hierin vermeld. De activiteiten van de Raden worden besproken en nieuwe publicaties van de Raden kunnen vanaf de nieuwsbrief worden geraadpleegd.

De vakbladen besteden met grote regelmaat aandacht aan de adviezen van de Raad. Bij het verschijnen van enkele belangrijke adviezen zijn deze door middel van een interview toegelicht. Leden en medewerkers van het secretariaat verzorgen regelmatig extra voorlichting door middel van publicaties en presentaties over uitgebrachte adviezen.

Omdat goede communicatie over adviezen en het contact met onze omgeving een hoge prioriteit hebben is in het laatste kwartaal van 2006 een voltijds-communicatiemedewerker aangesteld.

Netwerk Raad en Raadssecretariaat

De Raad voert minimaal één keer per jaar overleg met de Vaste Kamercommissie BZK, de VNG, het IPO en de UvW. Het secretariaat neemt daarnaast deel aan tal van begeleidingscommissies, expertmeetings en dergelijke. Ook op secretariaatsniveau vindt regelmatig overleg plaats met Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Verder maken de medewerkers van het secretariaat deel uit van het overleg onderzoekscoördinatoren van zowel het Directoraat Generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur als die bij het Directoraat Generaal Veiligheid van het ministerie van BZK.

Contacten met ministeries

Het secretariaat heeft ter voorbereiding van de Raadsvergaderingen standaard een kort overleg met de directeur Bestuurlijke en Financiële Organisatie (BFO) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om zorg te dragen voor een goede afstemming van de werkzaamheden. Daarnaast hebben medewerkers in het kader van een adviestraject regelmatig overleg met het betrokken departement.

Contacten met gemeenten en provincies

In 2006 hebben medewerkers van het secretariaat in het kader van adviestrajecten gemeenten en provincies bezocht en gesprekken gevoerd met beleidsbepalende personen. Op deze wijze wil het secretariaat de kennis toetsen aan de ervaringen in de praktijk. De bezoeken zijn door de medewerkers als een welkome aanvulling ervaren. Het secretariaat heeft daarnaast ook regelmatig contact met vertegenwoordigers van gemeenten en provincies. Deze contacten zijn voor de Raad onmisbaar.

Medewerkers van de Raad wonen standaard bijeenkomsten bij van diverse overlegorganen op gemeentelijk en provinciaal niveau, zoals vakberaden van gemeenten en provincies en het overleg van directeurs middelen/financiën van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en de financieel specialisten uit die gemeenten.

Voor het goed functioneren van de Raad is het van belang dat de medewerkers van het secretariaat zo veel mogelijk participeren in de voor de Raad relevante netwerken.

4. De Raad

In het eerste kwartaal van 2006 zijn de vacatures opgevuld die in 2005 waren ontstaan door het vertrek van mevrouw A. van den Berg en de heer prof. mr. drs. F.C.M.A. Michiels. Tot de Raad is toegetreden mevrouw dr. G. ter Horst¹, voormalig burgemeester van Nijmegen en mevrouw drs. W.M.C. Möhring MMC, partner bij Boer&Croon executive managers b.v.

De samenstelling van de Raad in 2006 was als volgt:

De heer Van Kemenade is voorzitter van de Raad, mevrouw Van der Stoel is vice-voorzitter. Verder bestond de Raad uit de dames Van Van Bijsterveld, Ter Horst, Möhring en Van de Vondervoort, en de heren Kerckhaert, Korsten, Lankhorst, Muller, Verstedden en Zijlstra.

---

¹ Inmiddels heeft mevrouw G. ter Horst haar raadslidmaatschap weer ter beschikking gesteld vanwege het aanvaarden van het ministerschap van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

5. Het secretariaat

Na het vertrek in oktober 2005 van de heer M.P.H. van Haeften als secretaris heeft het Rob-raadslid de heer P.J. Lankhorst een vijftal maanden de dagelijkse leiding van het secretariaat op zich genomen. Daarna is per 1 maart 2006 de heer drs. C.J.M. (Kees) Breed benoemd als nieuwe secretaris van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob) en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv). De heer Breed was voorheen werkzaam als management consultant bij Capgemini Consulting Services en was tot 1997 in dienst bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hij was in die periode ondermeer verantwoordelijk voor de coördinatie van het rijksbrede organisatie- en informatiebeleid en betrokken bij bestuurlijke vernieuwingstrajecten.

Per 1 maart 2006 is de senioradviseur de heer drs. A.J. van Dijk (Auke) uit dienst getreden. De heer van Dijk heeft een functie geaccepteerd als algemeen Adviseur en kwartiermaker bij Agora Politie & Veiligheid. Zijn positie is intern opgevuld door de heer drs. P. de Jong (Pieter).

Per 1 september 2006 is mevrouw drs. G. S. Kooistra (Gerlant) in dienst getreden van het secretariaat Rob-Rfv. Zij was hiervoor werkzaam bij directie Grotestedenbeleid en Interbestuurlijke Betrekkingen (GSIB) van het ministerie van BZK.

Met ingang van 16 oktober jl. is het secretariaat tenslotte versterkt met een communicatieadviseur in de persoon van Henriëtte Loogman. Zij was eerder in verschillende functies werkzaam bij verschillende gemeenten, de provincie Overijssel en het Regionaal Orgaan Amsterdam.

6. Financieel overzicht

In financieel opzicht werken de beide Raden (Rob en Rfv) met één budget.

Tabel 1: Financieel overzicht

	Begroting	Uitgaven
Personeel (salarissen medewerkers)	947.000	813.041
Materieel (waaronder vacatiegelden raadsleden, drukwerk, reiskosten etc.)	144.000	247.298
Totaal	1.091.000	1.060.339

Zichtbaar is dat het materieel budget in 2006 is overschreden met 103.298 euro. Dit werd echter ruimschoots gecompenseerd door besparingen op de personele uitgaven. Hierdoor is het boekjaar afgesloten met een beperkt overschot van 30.661.

ROB

Bijlage I

Samenstelling Raad voor het openbaar bestuur in 2006

Voorzitter

De heer **prof. dr. J.A. van Kemenade**,
Oud-commissaris van de Koningin in Noord-Holland;

Plaatsvervangend voorzitter

Mevrouw **A.L.E.C. van der Stoel**,
Voorzitter dagelijks bestuur stadsdeel Amsterdam-Centrum;

Leden

Mevrouw **mr. dr. S.C. van Bijsterveld**,
Universitair hoofddocent Rechtswetenschappen aan de
Universiteit van Tilburg;

Mevrouw **dr. G. ter Horst**,
Voormalig Burgemeester van Nijmegen;

De heer **drs. F.A.M. Kerckhaert**,
Burgemeester van Hengelo;

De heer **prof. dr. A.F.A. Korsten**,
Hoogleraar bestuurskunde aan de Open Universiteit
Nederland en bijzonder hoogleraar bestuurskunde van de
Lagere Overheden aan de Universiteit Maastricht;

De heer **drs. P.A. Lankhorst**,
Adviseur Jeugdbeleid en Jeugdzorg;

Mevrouw **drs. W.M.C. Möhring MMC**,
Partner bij Boer&Croon executive managers b.v.;

De heer **prof. mr. dr. E.R. Muller**,
Hoogleraar conflictbeslechting aan de Universiteit Leiden;

De heer **drs. C.J.N. Versteden**,
Oud-griffier van de provincie Noord-Holland;

Mevrouw **A.G.M. van de Vondervoort**,
Waarnemend burgemeester van Zaanstad;

De heer **prof. mr. S.E. Zijlstra**,
Hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Vrije Universiteit.

Bijlage II

Samenstelling van het secretariaat Rob/Rfv in 2006

- Secretaris : drs. C.J.M. Breed (vanaf 1 maart 2006)
- Plaatsvervangend secretaris : mr. G.A. van Nijendaal
- Senior adviseurs : drs. A.J. van Dijk (tot 1 maart 2006)
dr. P.J.M. de Goede
drs. P. de Jong
- Adviseurs : drs. H. van Dijk
drs. P.W. Tetteroo
drs. H.Tanja
drs. G.S. Kooistra (vanaf 1 september 2006)
- Adviesmedewerkers : drs. P.C. de Goede
- Communicatieadviseur : mevrouw H.H.M Loogman
(vanaf september 2006)
- Management assistentes : mevrouw A. Kalpoe
mevrouw M. van Oosten-Kooistra
- Administratief medewerkster : mevrouw M.J. Polderman-Zuijdwijk

Bijlage III

Overzicht van uitgebrachte adviezen

- Bestuur op maat november 2006
Advies over middenbestuur
- Benoemingen in het openbaar bestuur juli 2006
Transparant, onderbouwd en functioneel
- Verschil moet er zijn april 2006
Bestuur tussen discriminatie en differentiatie
- De burgemeester van de provincie? maart 2006
Advies Commissaris van de Koningin als rijksorgaan
- Natuurlijk gezag. Een bestuurlijk model voor de Waddenzee december 2005
(*Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de Wadden*)
- Tussen oorlog en vrede oktober 2005
Kader voor een balans tussen vrijheidsrechten en veiligheid
- Over de staat van de democratie september 2005
Pleidooi voor herkenbare en aanspreekbare politiek
- Autonom of automaat? augustus 2005
Advies over gemeentelijke autonomie
(*Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen*)
- Niet teveel gevraagd! juni 2005
Een analyse van Kamervragen
- Nationale coördinatie van EU-beleid: december 2004
een politiek en proactief proces
- Commentaar op het rapport 'Een herkenbare staat' december 2004
van de werkgroep-Kohnstamm
- Commentaar op de wetsvoorstellen gekozen burgemeester december 2004
- Burgers betrokken, betrokken burgers november 2004
- De GHORdiaanse knoop doorgehakt. Herkenbare geneeskundige juli 2004
hulpverlening bij ongevallen en rampen in de veiligheidsregio
(*Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de Volksgezondheid & Zorg*)

- Commentaar op het rapport ‘De Schaduwmacht’ juni 2004
- Commentaar op conceptwetsvoorstellen gekozen burgemeester mei 2004
- Cultuur met een FORS postuur
Rijksdienst tussen rechtsstaat en flexibiliteit maart 2004
- Naar meer herkenbare kandidaten
Reactie op ‘Naar een sterker parlement’ januari 2004
- Andere openbare lichamen in de Grondwet,
Advies modernisering hoofdstuk 7 van de Grondwet deel III december 2003
- De gekozen burgemeester:
een kwestie van kiezen november 2003
- Binnengemeentelijke decentralisatie
(Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen) september 2003
- Politiek en Media
Pleidooi voor een LAT-relatie september 2003
- Trias informatica
ICT en overheid in vogelvlucht juli 2003
- Legio voor de regio,
Bestuurlijke antwoorden op regionale vraagstukken februari 2003
- Veiligheid op niveau,
Een bestuurlijk perspectief op de toekomst van de veiligheidsregio’s februari 2003
- Provincies en gemeenten in de Grondwet,
Advies modernisering hoofdstuk 7 van de Grondwet deel II december 2002
- Presteren door leren,
Benchmarken in het binnenlands bestuur oktober 2002
- Het openbaar bestuur in de Grondwet,
Advies modernisering hoofdstuk 7 van de Grondwet deel I mei 2002
- Partners in veiligheid, van verantwoordingsbocht naar
lokale verantwoordelijkheid april 2002
- Bestuurlijke inbedding veiligheidsregio’s april 2002

- Primaat in de polder, nieuwe verbindingen tussen politiek en samenleving maart 2002
- Advies wetsvoorstel bestuur in stedelijke regio's januari 2002
- Water in orde, Bestuurlijk-organisatorische aspecten van integraal waterbeleid december 2001
- Advies Evaluatie Kaderwet Adviescolleges december 2001
- Steden zonder muren, Toekomst van het grotestedenbeleid (Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen) november 2001
- Taakontwikkeling politie juli 2001
- Advies Voorontwerp Wet elektronisch bestuurlijk verkeer juni 2001
- Etniciteit, binding en burgerschap april 2001
- De cultuur van dualisering (Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen) maart 2001
- Reorganisatie rechterlijke macht december 2000
- Stilstaan bij het regionaal verkeer en vervoer (Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen) november 2000
- Advies ontwerp Nota Wonen oktober 2000
- De kunst van het overlaten, maatwerk in decentralisatie (Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor de financiële verhoudingen) september 2000
- Advies over de meerjarennota emancipatiebeleid september 2000
- Bestuurlijke samenwerking en democratische controle juni 2000
- Helder als glas; een pleidooi voor een burgergericht kwaliteitsconcept juni 2000
- Staat van de jeugd? De relatie tussen jongeren en de overheid maart 2000
- ICT en het recht om anoniem te zijn januari 2000
- Op het toneel en achter de coulissen, de regiefunctie van gemeenten december 1999

- Samen werken aan veiligheid,
de bestuurlijke inbedding van de veiligheidsregio's december 1999
- Het bestuurlijk kraakbeen december 1999
- Bijzondere opsporingsdiensten juni 1999
- Retoriek en realiteit van het integratiebeleid maart 1999
- Kiezen zonder drempel, het kiesstelsel geactualiseerd februari 1999
- De grenzen van de Internetdemocratie december 1998
- De overheid de markt in- of uitprijzen? december 1998
- Tussen staat en electoraat;
politieke partijen op het snijvlak van overheid en samenleving september 1998
- Wijken of herijken: nationaal bestuur en recht
onder Europese invloed september 1998
- Illegale Blijvers april 1998
- Bestuurlijke betrekkingen tussen kabinet, VNG en IPO april 1998
- Op de handhaving beschouwd; toezien op een versterkte
en uitvoerbare lokale handhavingstructuur april 1998
- Dienen en verdienen met ICT; over de toekomstige
mogelijkheden van de publieke dienstverlening april 1998
- Op de grens van monisme en dualisme november 1997
- Integriteit, een zaak van overheid en bedrijfsleven oktober 1997
- Verscheidenheid in vervlechting;
bestuurlijke instrumenten tussen proces en institutie oktober 1997

Bijlage IV

Overzicht van uitgebrachte preadviezen en overige publicaties

Preadviezen

- R.B. Andeweg en J.J.A. Thomassen april 2007
Binnenhof van binnenuit, Tweede Kamerleden over het functioneren van de Nederlandse democratie
- B.F. Steur en G.-J. van den Nieuwenhuijzen mei 2005
Burgers betrekken, Een handleiding voor burgerparticipatie
- B.F. Steur, H. van Dijk en G.-J. van den Nieuwenhuijzen december 2004
(redactie), *Democratische vergezichten, Essays over de representatieve democratie in Nederland*
- Auke J. van Dijk (redactie), *Laag voor laag, Aspecten van regionalisering* november 2003
- Auke J. van Dijk, *Veiligheidsconstructie, Een maatschappelijk perspectief op de taakontwikkeling van de politie* mei 2001
- Stichting Alexander, *De Overheid in beeld, Beelden van jongeren aangaande de overheid als instituut en de overheid als werkgever* maart 2000
- D.M. Berkhout e.a., *De provincie in het vizier, Opstellen over het Nederlandse middenbestuur* december 1999
- S.A.H. Denters e.a., *De regiefunctie in gemeenten* december 1999
- L.F.M. Besselink en R.J.G.M. Widdershoven, *De juridische gevolgen van Europese integratie voor het nationaal beleid* september 1998
- A. Zuurmond e.a., *Dienstverlening centraal, De uitdaging van ICT voor de publieke dienstverlening* april 1998
- O.J.D.M.L. Jansen, *Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, bestuur en politie* januari 1998

Overige publicaties

- *Goede en kwade trouw in het openbaar bestuur*
Verslag van de vierde Rob-lezing november 2006
- Werkprogramma 2007 november 2006
- Jaarverslag 2005 juni 2006
- Verslag invitational conference
Adviseren aan de andere overheid
(samen met de RVZ) juni 2005
- Jaarverslag 2004 april 2005
- Verslag van de tweede Rob-lezing
Integratie en differentiatie in de Europese Unie februari 2005
- Werkprogramma 2005 november 2004
- Evaluatie van de Rob 2000 - 2004 september 2004
- Jaarverslag 2003 maart 2004
- *Trias Informatica, Verslag van het symposium,*
26 november 2003 januari 2004
- Verslag middagconferentie 28 februari 2003
Grondwet en openbaar bestuur november 2003
- Verslag van de eerste Rob-lezing
Crisis en vernieuwing november 2003
- Werkprogramma 2004 september 2003
- Verslag mini-symposium
Grondrechten in veiligheid, Zoektocht naar een balans september 2003
- De Druppel. Zes jaar adviezen van Rob en Rfv – CD-rom maart 2003
- Jaarverslag 2002 maart 2003
- Verslag congres, *Na Paars: Een nieuwe sturingslogica?* november 2002

- Werkprogramma 2003 september 2002
- Varen onder dezelfde vlag – Videoproductie april 2002
- Jaarverslag 2001 april 2002
- Werkprogramma 2002, Advieskader 2002 - 2005 september 2001
- Jaarverslag 2000 maart 2001
- Verslag symposium,
Decentralisatie: De kunst van het overlaten januari 2001
- Evaluatie van de Rob 1997 - 2000 november 2000
- Werkprogramma 2001 september 2000
- Jaarverslag 1999 maart 2000
- Werkprogramma 2000 september 1999
- Jaarverslag 1998 maart 1999
- Werkprogramma 1999 september 1998
- Verslag symposium, *De gezondheidstoestand van het Nederlandse openbaar bestuur; Ziek of gezond?* maart 1998
- Jaarverslag 1997 maart 1998
- Verslag studiemiddag, *Sturingsinstrumenten en hun context. De modernisering van het bestuursinstrumentarium bij (financiële) decentralisatie* september 1997
- Werkprogramma 1998 september 1997

Rob

Rob

